

φνες. Ἡ ἀντίληψη τῆς κ. Σακελλαρίου γιὰ τὴ σημερινή τέχνη μπορεῖ νὰ χαρακτηριστῇ παιδιὰτικὴ δίχως ὑπερβολή, ἀλαφρή κ' ἐπιπόλαιη, σύφωνη βέβαια μὲ τὸ γούστο ποὺ θ' ἀπαντήσῃ κανεὶς μέσα στὰ σαλόνια τῆς λεγόμενης καλῆς κοινωνίας. Ἀποτέλεσμα τῆς ἄλλης κοινωνικῆς μας ζωῆς, ποὺ βία τῆς ἔχει τὸ στενωκέφαλο συντηρητισμὸ καὶ τὸ ψευτοπροσκύνημα τῆς πάτριας παράδοσης.

Στὴν «Κρυφὴ ἀγάπη» βλέπουμε ἕναν ὑπάλ-ληλο μιᾶς Τράπεζας ποὺ ἀγαπᾷ ἐσώψυχα τὴ γυναίκα τοῦ προεστάμενός του. Τὴν ὥρα ποὺ τῆς φανερώνεται τὴ λατρεία του, μαθαίνει πὼς στέλνεται διευθυντὴς σ' ἕνα τραπεζικὸ Ὑποκατάστημα, καὶ ἀπὸ τὴν ἀπελπισία του σκοτώνεται. Ὁ «Λέων Μαριάννης», ἕνας νέος ποὺ βρέθηκε στὸν κόσμον ἔρρημος. Ἡ μητέρα του γελασμένη ἀπὸ κάποιον ζελογιαστὴ τὸν ἔφερε στὸ φῶς. Γιὰ νὰ κρύψῃ τὴν ντροπὴ τῆς τὸν μπιστεύτηκε στὴ φροντίδα μιᾶς φιλικῆς οἰκογένειας. Ὑστερὰ ἀπὸ πολλὰ χρόνια στὸ φιλικὸ αὐτὸ σπιτί ἀναγνωρίζει τὸ γιό της. Μὰ ὁ τωρινὸς ἄντρας τῆς ποὺ τίποτα δὲν ξέρει παραξηγεῖ τὴν τέτοια τῆς στάση. Αὐτὴ ἀπελπισμένη δὲν ἔχει τὴ δύναμη πιά νὰ ζήσῃ.

Καὶ στὰ δύο ἔργα ὁ μῦθος ξετυλίγεται στὴ σκηνὴ μὲ μιὰ πρωτόγονη ἀφέλεια. Ὁ ἕνας ἔρχεται, ὁ ἄλλος φεύγει, ὅχι ἀπὸ σκηνικὴ ἀνάγκη, μὰ ἐπειδὴ τὸ ἔργο δὲ θὰ μπορούσε νὰ προχωρήσῃ. Ἐλπίζουμε ἡ κυρία Σακελλαρίου νὰ δοθῇ ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς σὲ ἄλλο φιλολογικὸ εἶδος, ἀν καὶ εἰς τοὺς χρειάζονται τὸ ζωντανόχαρο αἴσθημα, ποὺ μᾶς ἀπόδειξε πὼς τέλεια τῆς λείπει ἀφοῦ μάλιστα μεταχειρίζεται στὰ δημιουργήματά της τὴν περιφημὴ φραγκολεβαντίνικη καθαρεύουσα τῶν «αἰθουσῶν», ποὺ μόνο Χατζηδάκηδες τὴ θαμάζουνε.

*

— ΜΕ ΚΑΘΕ ΘΥΣΙΑ

Ἡ κ. Πετρούλα Ψηλορείτη φαίνεται ποτισμένη ἀπὸ τίς καθαρὲς πηγὲς τῆς τέχνης. Ξένη ἀπὸ τίς ψευτιὲς ποὺ ζυμώνονται ἡ ἀνατροφή μιᾶς γυναίκας στὴν ἀστική κοινωνία μας, αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ πιάσῃ στὰ χέρια τῆς τὰ ἰδανικά της ἱδίας αὐτῆς κοινωνίας καὶ νὰ τὰ χτυπήσῃ κάτω.

«Μὲ κάθε θυσία» ἐπιγράφεται τὸ δράμα τῆς σὲ τέσσερις πράξεις ποὺ παίχτηκε στὸ «Ἀττικὸ» μὲ πρωταγωνίστρα τὴ δ. Κοτοπούλη. Στὴν ὑπόθεσίν του μᾶς ξεδιπλώνει τὴν ψυχολογία μιᾶς κατὰ βάθος ἴσιας καὶ τέλειας γυναίκας, ποὺ ἀφοῦ ἀπελπίζεται ἀπὸ τοὺς γύρω της ποὺ τὴν κοιτοῦνε αἰώνια μὲ ταπεινοὺς σκοποὺς, καὶ ἀπὸ τὸν ἄντρα της τὸν ἴδιο ποὺ ζητᾷ νὰ φτάσῃ ψηλὰ μὲ κάθε θυσία, ἀ-

κόμα καὶ μὲ τὴν ἐκμετάλλευσή της, δίνεται ὁλόψυχα σ' ἕναν νεό, ποὺ τὸν πλάθει ἀνώτερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Μὰ κ' ἐκεῖ ἡ ἀπογοήτευση ἔρχεται νὰ τὴ φαρμακώσῃ. Ὅμως ἡ ζωὴ ποὺ τὴν πλημμυρίζει, ἡ χαρὰ γιὰ τὸν κόσμον, τῆς πνίγει τὴν ἀπελπισία της, καὶ στὸ τέλος τὴν ἀναγκάζει νὰ σκύβῃ στὰ κοινωνικὰ σονήθεια καὶ σπάνοντας τὴ δύναμή της νὰ συρθῇ στὴν ἀπώλεια.

Ἔργο ποὺ τὸ κινεῖ βέβαια μιὰ ψυχὴ καὶ μιὰ φλόγα. Μόνο ποὺ στίς περισσότερες μεριὲς ἡ τέτοια φλόγα δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ ἀσύσπλητη καὶ φεγγεβόλα, πνιμένη μέσα σὲ παρεξηγημένους Νίτσεϊσμούς, καὶ σὲ ἄκαιρους λυρισμούς, ποὺ ἀδυνατίζουν τὸ διάλογο. Ἡ δραματικὴ σύγκρουση, ὅσο καὶ ἀστὸ βάθος δὲ μᾶς εἶναι πλέρια δικαιολογημένη, ἔμως ἔτσι ποὺ παρουσιάζεται μᾶς ξυπνᾷ τὸ αἴσθημα, καὶ μᾶς δίνει νὰ νοιώσουμε πὼς ἡ γνώση τῆς σύγχρονης φιλολογικῆς θεατρογραφίας ἀπὸ τίς Ἱψενικές πηγές, σφράγισε τὸ δρόμον τὸν καλλιτεχνικὸ τῆς δραματογράφου. Ὅταν ἡ φιλολογία καὶ ἡ δραματικὴ μας πασχίσουν νὰ ποτιστοῦν ἀπὸ τ' ἀγνιστικὰ νερά τῶν ἀψηλῶν κεφαλαριῶν, θ' ἀλλάξῃ καὶ ὁ σημερινὸς ρυθμὸς τῆς ἐπιτίθειας γραμματοδισμομηχανίας, καὶ ὁ καθάριος βορρῆς θὰ σαρώσῃ τὰ πνευματικὰ μαλάκια ποὺ ἀξεκόλλητο ἔχουνε τὸ γεροντόψυχό τους πείσμα ἀπὸ τὴν κρυφὴ λαχτήρα γιὰ τὸ πνίξιμο κάθε καινούργιας ἀνθήσεως στὴ σύγχρονή μας τέχνη. Μόνο ἂς ἔδωγᾷ τοὺς νέους ἡ ἱερὴ φωτιὰ τῆς ἀπόλυτης εἰλικρίνειας, καὶ ἂς βουλώ-νουνε τ' αὐτιά τους στίς γύραθε Σειρήνες τῆς μίσης καὶ τῆς ὑποχώρησης.

Ἡ κ. Ψηλορείτη ποὺ μεταχειρίζεται συχνὰ καὶ τὴν καθαρεύουσα, πάσκιε νὰ γράψῃ τὸ ἔργο της τοῦτο σὲ δημοτικὴ. Τῆς πρέπει μεγάλος ἔπαινος, ἀφοῦ μάλιστα καὶ τὸ κατάφερε νὰ δώσῃ σκηνὲς δραματικὰ καὶ ζωντανὰ, ποὺ ἀδύνατο ν' ἀποδοθοῦν, φυσικά, σὲ μιχτὴ γλώσσα.

Ἡ δ. Κοτοπούλη μᾶς παρουσίασε παίξιμο βαθὺ καὶ μελετημένο. Ἐδειξε μιὰν ἄκρη ἀπὸ τὸ δρόμον τῆς τὸν ἡλιοπράσινο ποὺ πᾶει τὴν τέχνη πρὸς τὰ χλωρὰ λειβάδια, μὰ ποὺ τόσο συχνὰ τὸν παραιτᾷ, παίρνοντας τὰ μονοπάτια μιᾶς ἀναγκαστικῆς ὑποχώρησης σὲ γούστο κοινὸ καὶ τύπου ἀνήμερου ν' ἀποκάψῃ τὴν ἀπλοχερικὴ μιᾶς νόησης ἀπάνου ἀπὸ τὰ χιλιοπατημένα.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΓΜΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΤΗ ΔΥΘΑΔΕΡΦΙΑ

ΜΕΓΑΛΟ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΘΕΙΣΤΟΡΗΜΑ

Τυπώθηκε στὸ Παρίσι καὶ πωλεῖται στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας» δρ. 10.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

“ΑΝΘΙΣΜΕΝΟΣ ΔΡΟΜΟΣ”, — ΣΤΕΦ. ΔΕΦΩΝ

Τὸν εἶδα νὰ κοιτάται κατασκονισμένος πᾶνου σὸ τραπέζι. Λάμπου φίλου μου, ἀπείραχτος ἀκόμα ἀπὸ χέρι ἀνθρωπινῷ. Καὶ τὸν πῆρα νὰ τοῦ κόψω τὰ φύλλα, μὲ τὴν ἰδέα πὼς θάτανε γεμάτος ὅλο γιοῦλια καὶ τραντάφυλλα. Μὰ ἐδῶ πὸς τὰ λέμε· πολλές φορές λίγο ἔλειψε νὰ μείνῃ στὴ μέσῃ τοῦ δρόμου. Γιατί τ' ἀγκάθια καὶ τὰ τριβόλια πλημύρισαν τὸν «Ἀνθισμένο δρόμο».

Μήτε πολλά, μήτε λίγα· ἐκατὸ τόσα ποιήματα, μεγάλα καὶ μικρά, γραμμένο ὅλα μ' ἄρκετὴ τέχνη. Μὰ σὲ λίγα, πολὺ λίγα θὰ βρεῖς τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀληθινῆς ποιήσεως· ἔμπνεψη, αἵσθημα, φιλοσοφικὴ σκέψη, κεντρικὴ ἰδέα. Τὰ πολλὰ—ἐννεύγητα, ἴσως καὶ περισσότερα—εἶνε γραμμένα μὲ τρόπο δημοσιογραφικόν. Καθίσε ὁ ποιητὴς ὅσο γράφει τοῦ κι ἀρχίνης νὰ γράφει. Κ' ἔγραψε κάτι πρὸς τὸ διαβάσει μὴ φορὰ καὶ τὸ θαμάσεις, τὸ διαβάσεις δευτέρῃ φορὰ καὶ ξερελαίνεσαι, τὸ διαβάσεις καὶ τρίτῃ φορὰ σφίγγεις καὶ τὸ χέρι σου μὲ τ' ἀνοίγεις καὶ δὲ βρῖσκεις τίποτα. Εἶταν ὀπτικὴ ἀπάτη.

Γλώσσα πλούσια μὲ ἔχει καὶ διαλεχτή. Παντοῦ μὴ ἀσκολαστικὴ φροντίδα γιὰ τὴ λέξη κ' ἕνα σφίξιμο ἀπελπισμένο Κ' ὑπερὰ στίχος σαχλὸς καὶ ῥίμα μονότονη. Περὰ ὡς πέρα ἀπροσεξιά, ἀπαρτηρησιὰ, ἀγνωρισιὰ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, αἰσθησιὴ χοντροκοπία, ψευτιά καὶ ἀτάλειωτη ρητορεία.

Τώρα ὑπάρχουν καὶ τραγοῦδια καλά, ἔπως *Τὸ τραγοῦδι τῆς Κασίας*, *Ὁ Ἀγροναύτης*, *Τὸ Εἰκόνισμα*, *Ὁ ῥαγισμένος Καθρέφτης* καὶ *Ὁ Μεγάλος Ἥσκιος*. Μὰ μὲ πάντε ποιήματα μπορεῖ νὰ κωθεῖ κανένας ποιητὴς;

Ἐπειτα δὲν πρέπει καὶ ν' ἀπελπισώμαστε μ' ἕναν ἀνθρώπο, ποῦχει τὸ θάρρος νὰ πιστεῖται καὶ νὰ λέει πὼς θὰ τοὺς περάσει ὅλους. Μὰ νὰ τὸ πιστέψουμε, σοῦ λέει πάλι ὁ ἄλλος;

Ἐδῶ τελειώνω μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς δὲ θὰ θυμώσει ὁ κ' Ἀάφνης μὲ τὴ λίγὴ πικρὴ μὰ καὶ πολὺ πολὺ συγκαταβατικὴ κρισούλα γιὰ τὸ ἔργο του. Καὶ δὲ θὰ θυμώσει ἂν τοῦ τυχε νὰ διαβάσει τίς *Δοκιμὲς* τοῦ μεγάλου Ἀμερικανοῦ Ἑμερσον, ποῦ κάπου εἶναι γραμμένα τοῦτα τὰ σοφὰ λόγια.

— Ὁ μικρὸς ποιητὴς ἀκούγει μόνο τὰ καινέματα καὶ δὲ δέχεται καθόλου τὴν ἐπικρίσιν· γιατί κατὰ τὴ γνώμη του ἡ ἐπικρίσις δὲ δείχνει τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν ἀνικανότητά τῆς κριτικῆς.

Δ. ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ἀπὸ τὰ ἅλλα φύλλα ἀρχινάμε τὸν «Ἱπὲράνθρωπο», τὸ καινούριο μεγάλο ἡθογραφικὸ καὶ σατυρικὸ δῆγημα τοῦ Κ. Χατζόπουλου.

— «Ὁ Τάφρος» τοῦ Κωστή Παλαμᾶ βγήκε σὲ δευτέρῃ ἐκδοσὴ μὲ τὸν πρῶτο λόγο ἀπὸ τοὺς «Παραδεδισούς». Πωλιέται δυὸ δραχμὲς.

— Βγήκε πολὺτιμο βιβλίο «Ν. Γ. Πολίτου, Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία, κατάλογος τῶν ἐν Ἑλλάδι ἢ ὑπὸ Ἑλλήνων

ἀλλαχοῦ ἐκδοθέντων βιβλίων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1907—1910. Β'. (Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Ἐπιστημονικῆς ἐπετηρίδος ΣΤ'). Γιὰ τὸ βιβλίο αὐτὸ θὰ γράψουμε σὲ κατοπινὸ φύλλο πλατεῖα.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ν. Ζαχ. Λιβερπουλ. Ἀθάμε τὴ συντρομὴ τῆς κ. Βοντ. γιὰ τὸ 911 κ' εὐχαριστοῦμε.—κ. Ν. Ἰωαν. Κέρκυρα. Ἀθάμε τὸ λ σμὸ τῆς Α' ἔξαμηνίας καὶ τὴν ἐπιταγὴ κ' εὐχαριστοῦμε.—κ. Θ. Κουγ. Καδάρνα. Ἀθάμε τὴ συντρομὴ τοῦ 911 κ' εὐχαριστοῦμε. Σὺ στείλαμε τὰ βιβλία μὲ συστημένο δέμα. Πλεροφόρεσέ μας, παρακαλοῦμε, παραλαβὴ τους.—κ. Γ. Πισ. Ἀττάλεια. Θὰ σοῦ γράψουμε. Ὅσο γιὰ τὴν κ. Βεσλιμὲ δὲν ξέρουμε τί νὰ υποθέσουμε. Ὁ ἴδιος, μὲ γράμμα τῆς μᾶς ζήτησε, πρὸ δυὸ χρόνια, τὸ φύλλο.

ΣΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

τὸ γραφεῖο, δρόμος Οἰκονόμου 4, πουλιοῦνται τὰ κούλουθα βιβλία πρὸς *ΜΙΑ δραχμὴ τὸ ἕνα*, ἐξὸν *δου εἶναι σημειωμένα μὲ ἄλλες τιμὲς*:

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΥ, «Ἡ Ματιά».—ΧΑΡ. ΑΝΤΡΕΑΔΗ, «Ὁ Μέγ' Ἀλέξανδρος».—ΒΑΡΑΕΝΤΗ, «Ἀλέξα καὶ Ζωή»,—ΒΑΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝ, «Ἀάφνης καὶ Χλόη» τοῦ Λόγγου. (μετάφρ.),—«Τίμωνα ὁ Μισάνθρωπος» τοῦ Λουκιανοῦ (μετάφρ. λ. 50),—«Ὁ Προσκυνητὴς».—ΡΗΓ' Α' ΓΚΟΛΦΗ, «Τὰ Τραγοῦδια τοῦ Ἀπρίλη» (δρ. 2).—Π. Σ. ΔΕΑΤΑ «Στοχασμοὶ περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν μας» (λ. 50).—ΕΙΡΗΝΗΣ ΔΕΝΤΡΙΝΟΙ, «Ἀπὸ τὸν Κόσμο τοῦ Σαλμονοῦ».—ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΔΙΩΤΗ, «Φυλλάρια τοῦ Γεροδύμου».—ΓΙΑΝΝΗ Κ. ΖΕΡΒΟΥ, «Νησιώτικα Τραγοῦδια».—Κ. ΘΕΟΤΟΚΗ, «Τὰ Γεωργικὰ τοῦ Βεργίλιου» (λ. 50).—«Σακούνταλα» τοῦ Καλλιμάχα (δρ. 1).—ΙΔΑ, «Σαμοθράκη» (δρ. 2).—ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ, Τραγοῦδια γιὰ μὴ φωνὴ μὲ πιάνο, καὶ Μπαλάντες γιὰ πιάνο, τὸ κομμάτι δρ. 1.—Θ. ΚΑΤΡΑΠΑΝΗ, «Τὰ Τραγοῦδια τοῦ Στρατιώτη» (λ. 10).—ΑΝΤΩΝΗ Κ. ΛΕΚΟΠΟΥΛΟΥ, «Τὸ Βιολί».—ΑΔΕΣ ΠΑΛΛΗ, «Ὁ ἔμπορος τῆς Βενετίας» (Β' ἐκδοσὴ).—ΑΔΕΣΑΝΤΡΑΣ ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ, «Ἀνθρώπινος Μηχανισμός».—Ν. ΠΟΡΙΩΤΗ, «Σαλώμη» τοῦ O. Wilde (μετάφρ.).—ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ, «Τὰ Παλιὰ καὶ τὰ Καινοβόγια».—ΖΗΣΙΜΟΥ ΣΙΔΕΡΗ, «Ὁ Αἶας» τοῦ Σοφοκλῆ (μετάφρ.).—ΗΑΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ, «Πλουτάρχου: Περὶ Παίδων Ἀγωγῆς» (μετάφρ.).—ΓΙΑΝΝΗ Κ. ΣΤΕΦΑΝΗ, «Μπουμπουκία».—Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ (δράματα): «Ζωντανὸ καὶ Παθαμένον»,—«Ὁ Ἀστωτός»,—«Οἱ Ἀλυσίτες» (δρ. 2).—ΜΕΝΟΥ ΦΙΑΛΗΝΤΑ «Ἀπὸ τοὺς Θρόλους τῶν Αἰώνων»,—«Γραμματικὴ τῆς Ῥωμαϊκῆς Γλώσσας» (Α' ἐκδοσὴ).—Ζ. ΦΥΤΙΑΝ, (δράματα): «Τὸ Ἐκθετο»,—«Ἰχθύς Ἀκρογιάλι»,—«Χτισμένο στὸν Ἄρμος».—ΦΩΤΗ Δ. ΦΩΤΙΑΔΗ, «Τὸ Γλωσσικὸ Ζήτημα».—«Στὴ Φοιτητικὴ Συντροφιά» (λ. 50).—ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ (δράμα): «Μελέγχρα».

Γιὰ τὸ ἐξωτερικόν, λ. 25 παραπάνου ὁ καθεὶ τόμος

ΤΟΜΟΙ περασμένοι τοῦ «ΝΟΥΜΑ» (ἐξὸν ἀπὸ τὸν πρῶτον ποῦ δὲν ὑπάρχει κανένα τῶ ἀντίτυπο) πουλιοῦνται δ. 2 ὁ ἕνας γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ φρ.φρ. 12.50 γιὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Τὸ γραφεῖο τοῦ «Νουμᾶ» στέλνει στοὺς συντρομητάδες τοῦ Ἑξωτερικοῦ ἐπὶ βιβλία τοῦ ζητήσουν παραπληροῦς ποῦ τὰ πουλοῦνε τὰ ἅλλα βιβλιοπωλεῖα ἐξὸν δραχμὴ 1 τὸ ἔξοδο, ἐξὸν τὰ ταχυδρομικά.